

ВІД АВТОРА ПРОВОКАЦІЙНОГО РОМАНУ
«СТРІЛА ЧАСУ, АБО ПРИРОДА ЗЛОЧИНУ»

У СПИСКУ «100 НАЙКРАЩИХ
БРИТАНСЬКИХ РОМАНІВ»

Мартін Еміс — британський прозаїк, автор бестселерів і прихильник новаторства в літературі. Він писав для таких авторитетних видань, як *The Sunday Telegraph*, *The Independent*, *The New York Times Book Review*, *Esquire* та *The New Yorker*. *The Times* назвав його одним із 50 найвидатніших британських письменників.

Я — детектив Майк Хуліген. І я хотіла б розповісти вам про найважчу з усіх своїх справ. Усе почалося з дзвінка колеги, який повідомив, що виявлено тіло Дженніфер, доньки полковника поліції. Я знала її змалку — а тепер чула про її самогубство. Так, щаслива, успішна, заможна, красива дівчина пустила собі кулю в рот. Жахливо, подумаєте ви? Ні. Жахливо те, чому вона це зробила...

bookclub.ua

ISBN 978-617-12-8917-8

9 786171 28917 8

МАРТІН ЕМІС

НІЧНИЙ ПОТЯГ

МАРТІН
ЕМІС

НІЧНИЙ
ПОТЯГ

КСД

MARTIN
AMIS

NIGHT
TRAIN

A Novel

МАРТИН
ЕМІС

НІЧНИЙ
ПОТЯГ

Роман

ХАРКІВ **КСД**
2021

УДК 821.111
Е55

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Amis M. *Night Train : A Novel* / Martin Amis. — London :
Vintage, 2007. — 160 p.

Переклад з англійської *Анатолія Сагана*

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *Аліна Белякова*

ISBN 978-617-12-8917-8
ISBN 978-0-09-974871-7 (англ.)

- © Martin Amis, 1997
- © Unsplash.com / Luca Carrà, Nic Y-C, Guilherme Stecanella, обкладинка, 2021
- © Depositphotos.com / steveheer, doodko, обкладинка, 2021
- © Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2021
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2021

Солу і Дженіс

Частина 1

Віддача

Я — поліція. Незвична заява, чи то мовна конструкція. Але в нас так говорять. Спілкуючись між собою, ми ніколи не кажемо: «Я — *полісмен*» чи «Я — *офіцер поліції*». Ми кажемо просто: «Я — *поліція*». Я поліція. Я — поліція, звіть мене детектив Майк Хуліген. І ще я жінка.

Я хотіла б розповісти вам про найважчу з усіх своїх справ. Найважчу — ну, особисто для мене. Коли служиш у поліції, то таке поняття, як *найважче*, — штука дуже розтяжна. Як знати, де оте *найважче* починається й закінчується? Його межі розширюються щодня. «Найважче? — питаємося ми. — Та що ви, нема такого й не було ніколи». І все ж для детектива Майк Хуліген то була найважча справа.

У штаті центрального поліцейного управління служать три тисячі людей, розкиданих по відділах,

підвідділах, підрозділах і службах, які весь час міняють свої вивіски: *Організована злочинність, Важкі злочини, Злочини проти особистості, Сексуальні злочини, Автокрадіжки, Фінансові махінації, Аналітичний відділ, Наркотики, Кіднепінг, Квартирні крадіжки, Порушення громадського порядку*, а ще — *Розслідування вбивств*. На одних скляних дверях написано: *Злочини проти моральності*. А дверей із табличкою *Гріхи* ви не знайдете. Місто — це злочин. А ми — захист. Отакі пироги.

Трохи про себе. У вісімнадцять років я вступила до коледжу Пітера Брауна на кримінальну юстицію. Однак мене тягло на вулиці, туди, де кипіло життя. Не могла дочекатися. Я пройшла тести на придатність до служби в армії, у Прикордонному патрулі та навіть у системі виправних установ. І все склала. Пройшла також тестування на придатність до служби в поліції. А тоді покинула коледж, і мене зачислили до академії.

Я починала в Південному окрузі. Патрульна служба, сорок четверта дільниця. Пішки ми обходили територію, реагували на виклики. Потім — п'ять років у загоні протидії насильству над старими людьми. Оперативна робота — засідки,

пастки — стала мені квитком у слідчі. Згодом я пройшла ще одне тестування і, отримавши жетон, перейшла до центрального поліцейного управління. Тепер працюю у відділі конфіскацій, але до того вісім років тягнула лямку в убивчому відділі. Розслідувала вбивства. Була *убивчою* поліцією.

Кілька слів про мою зовнішність. Статуру я успадкувала від матусі. У наші дні її з першого погляду віднесли би до ярих феміністок, таких, що все політизують. Їй пасувала б роль чоловічого антагоніста десь у пост'ядерному бойовику з тачками й перегонами. І ще в мене голос такий, як у неї: я палю тридцять років, і він погрубішав, став хрипким. Риси обличчя я успадкувала від батька. Згладжені, геть невиразні, як у селянки — нічого міського. Волосся висвітлене. Я народилася й виросла в цьому місті, у районі Мун-Парк. Але коли мені було десять, усе загуло в тартари і я перейшла під опіку держави. Де мої батьки, не знаю. Зросту маю сто сімдесят п'ять сантиметрів і важу вісімдесят один кілограм.

Хтось каже, що за рівнем небезпеки (та брудних грошей, які там крутяться) відділ наркотиків не має собі рівних, і всі погодяться, що відділ кіднепінгу — то не робота, а суцільний відпочинок (якщо вбивство в Америці — здебільшого чорний

на чорного, то кіднепінг — зазвичай банда на банду); у когось непогано виходить розплутувати сексуальні злочини, а хтось зробив собі кар'єру на боротьбі з порушеннями моральності; аналітики — вони й в Африці аналітики (витягують із тіні суцких монстрів злочинного світу); однак усі мовчки погодяться з тим, що найкрутіші — *вбивчий* відділ. Ось де справжні аси.

У нашому пересічному американському містечку — трохи знаному «Вавилонською вежею», що будують японці, та гаванями й причалами для яхт, університетом і націленими в майбутнє корпораціями (айтішники та фармацевти, літакобудівники й дослідники космосу), високим рівнем безробіття й тотальним ухилянням од усіх податків, — спецам із убивчого відділу за рік доводиться розслідувати близько дюжини вбивств. Часом ти старший слідчий, часом — його помічник. У мене за плечима — сотня таких розслідувань. Відсоток розкриття — трохи вищий за середній. Я добре орієнтувалася на місці злочину, мене не раз називали «фантастичною допитувачкою». І паперам я давала раду краще за інших. Коли я перейшла з Південного округу в центральне управління, всі чекали, що мої рапорти будуть по-провінційному недбалими. Та я від

самого початку показала клас, і всі мої рапорти були такі, що пальчики оближеш (словом, центральному апарату за них не було соромно). Та я не зупинялась на досягнутому, і мушу похвалитися, що з того щось вийшло. А якось я провела дуже-дуже клопітку роботу, порівнюючи різні протоколи одного нашумілого вбивства в сімдесят третьому кварталі. Два різні протоколи одного й того самого допиту свідка та підозрюваного. «Як порівняти з тим, що приносите мені *ви*, хлопці, — заявив сержант Генрік Овермарс, розмахуючи моїм рапортом перед усім відділком, — це, вашу матінку, вершина красномовства. Цицерон, сука, проти Робесп'єра!» Я завжди працювала з повною віддачею, та потім, видно, досягла межі своїх можливостей і довелось скидати оберти. Мабуть, далися взнаки відголоски тисячі фатальних випадків, більшість яких виявились або самовбивствами, або наслідками нещасливих збігів чи банального нехлюйства. Я бачила і стрибунів із хмарочосів, і тих, хто здуру вліз під самоскид, і тих, що стекли кров'ю, і тих, що спливали, роздуті до краю, і тих, що підірвалися, навмисне чи з необережності. Бачила забитих до смерті однорічних немовлят. Згвалтованих і вбитих бабусь за дев'яносто. Траплялися й мерці, що

складалися не так із гнилі, як із хробаків. І з усіх мерців, яких мені доводилося бачити, найглибше врізалось у пам'ять мертве тіло Дженніфер Роквелл.

Я це розповідаю не для красного слівця. Оскільки я пряма учасниця всіх тих подій, про які піде мова, то, думаю, вам не завадить знати, хто така Майк Хуліген.

Станом на сьогодні — друге квітня — я вважаю цю справу *розкритою*. І *закритою*. Кінець. *Фініш*. Однак коли розв'язано одну проблему, то постають нові. Я взялася розплутувати тугий вузол, і тепер із нього на всі боки стирчать нитки. Увечері я зустрічаюся з Полі Ноу. Поставлю йому два запитання. Отримаю дві відповіді. Та й усе. Важчої справи в мене не було. Спитаєте, чи я не перебільшую? Та ні, чиста правда. Як на духу. Така це справа. Така справа. Полі Ноу ми прозвали нашим штатним різником. Ну, патологоанатом він. Розтинає жмуриків, щоб з'ясувати, хто від чого врізав дуба.

Зарані перепрошую за те, що буду грубуватою, цинічною і не завжди політкоректною. У поліції — самі расисти. Така вже в нас робота. Поліція Нью-Йорка ненавидить пуерторіканців, поліція Маямі — кубинців, поліція Г'юстона — мексиканців, поліція

Сан-Дієго — корінних американців, поліція Портленда — *ескімосів*. А ми тут недолюблюємо всіх, хто не має ірландської крові. Чи не належить до поліції. Потрапити до нас може будь-хто — єврей, чорний, азіат чи жінка, — і коли ти опиняєшся в поліції, то стаєш членом однойменної раси, якій належить ненавидіти представників усіх інших рас.

Чотири тижні я зводила в єдине ціле записки та стенограми. Тож прошу вибачення і за часові розбіжності (яких важко уникнути, коли пишеш про недавно померлих), і за неформальне передавання діалогів. Ще, мабуть, варто перепросити за те, чим воно зрештою все вилізло. Тож перепрошую. Двічі.

Для мене все почалося в ніч на четверте березня, тоді стало розкручуватися зо дня в день, і зараз я про це вам розповім.

4 березня

Того вечора я була вдома сама. Мій хлопець Тобчкурнув за місто на якийсь комп'ютерне збіговисько. Вечеря так і залишилася нечіпана: я вмостилася на дивані, поставила біля себе попільничку й відкрила біографічну повість, яку ми обговорювали в дискусійному клубі. Була 20:15. Чому так точно пам'ятаю час? Я саме закуняла над книжкою,

а за вікном прогуркотів нічний потяг — у неділю він завжди випереджає графік. Нічний потяг, од якого підлога під ногами ходить ходором. І завдяки якому я плачу за житло помітно менше, ніж могла б.

Задзвонив телефон. То був Джонні Мак, детектив, знаний також як сержант Джон Макатич. Мій колега з убивчого, що дослужився до начальника відділу. Чудовий хлопець, пречудовий детектив.

— Майк? — каже він. — Маю до тебе серйозне прохання.

— Окей, — відповідаю я, — що сталося?

— Складне прохання, Майк. Треба доставити сповіщення.

Сповідання — це с. п. с., *сповіщення про смерть*. Іншими словами, Майк хоче, щоб я замість нього повідомила про смерть людини її рідним. Щоб сказала, що померла близька їм людина: це було зрозуміло з його голосу. Померла раптово. І не своєю смертю. Я замислилася. Могла просто сказати: «Більше я цим не займаюся» (хоч у відділі конфіскацій рідко обходиться без трупів). І тоді ми затіяли б суперечку в душі дешевих мильних опер. Він казав би: «Допоможи мені, благаю, Майк». А я йому така: «І думати забудь. Ні-ні! Розкатав губу!..» І так ми сперечалися б до сказу, і врешті я здала-

ся б. Тому навіть відмовлятися, якщо однаково погодишся? Справа не мусить буксувати. Тому я просто повторила:

— То що сталося?

— Дочка полковника Тома вчинила самогубство. Сьогодні.

— Дженніфер? — А далі вирвалось: — Та йди!

— Не маю більше чим займатись, Майк. Казав же тобі, це непросте прохання.

— Як?

— Двадцять другий калібр, у рот.

Я мовчала.

— Майк, прошу, сповісти полковника Тома. І Міріам. Але скоро.

Я запалила нову сигарету. Пити більше не п'ю, але смалю, як паротяг. Тоді сказала:

— Я знала Дженніфер Роквелл, відколи їй було вісім.

— От бачиш, Майк. Хто, як не ти?

— Добро. Але спочатку відвезеш мене на місце.

У ванній я навела марафет на пиці. Але без фанатизму. Ніби пройшлася ганчіркою по барній стійці. Злісно зіціпвши зуби. Була нічого така, принаймні так мені здається, а зараз — немолода фарбована блондинка, яких у глибинці хоч греблю гати.

На автоматі прихопила нотатник, ліхтарик, гумові рукавички — і свій тридцять восьмий калібр.

На поліційній службі швидко починаєш розуміти, що це за самогубство, коли все «ясно». Заходиш у кімнату, бачиш тіло, роззираєшся й кажеш: «Ясно». Та це ніяк не «ясно». Я познайомилася з Дженніфер Роквелл, коли їй тільки виповнилося вісім. Вона була моя улюблениця. Та що моя — вона подобалася всім! І я не могла не помітити, що їй ставало некомфортно від її досконалості. Розумна, вродлива. Так, я саме про це: за таку мудрість не шкода й вмерти; краса, що б'є без промаху. І вона була ніц не пихата, ну хіба зовсім трохи, бо не можна бути такою розумною-вродливою і зовсім із того не пишатися. Вона мала все — так, геть усе й навіть більше. Її батько — коп. Обидва старші брати, набагато старші, теж копи, служать у Чикаго, на шостій дільниці. Дженніфер не пішла в поліцію. Вона стала астрофізикинею і працювала тут, на горі Маунт-Лі. Чоловіки? Коли вона навчалася в Каліфорнійському державному, ті табунцями бігали за нею, але Дженніфер нікому з них не віддавала переваги. Та останнім часом (скільки вже років — вісім, сім? О боже, я й не знаю!), схоже, був

у її житті такий собі мислитель-мрійник. Його звали Трейдер. Професор Трейдер Фолкнер. Це точно не було «ага, ну так» самогубство. Це було «ні, не може бути» самогубство.

Ми з Джонні Маком у машині без розпізнавальних знаків зупинилися на Вітмен-авеню — обсадженої деревами широкою вулиці з особняками й дуплексами. Кампус тулився на самому краєчку двадцять сьомого кварталу. Я вийшла з машини. Тісні штани, низькі підбори...

Там уже були патрульні, криміналісти, медексперти. Тоні Сілвера й Олтан О'Бой були в будинку. І ще кілька сусідів. На них ти дивишся, як на порожнє місце. Вуличні ліхтарі чітко окреслювали постаті у формі. Ага, значить, оголосили загальну тривогу. Щось схоже було в Південному, коли надходив радіосигнал, що «завалили полісмена». Іноді «завалили» означало «все, кінець»: не розійшовся з іншою машиною на перехресті під час переслідування, поткнувся не в той склад не в той час і залишився там із діркою у тілі, забрів кудись, де наркоманів аж кишить, і спіймав собі кулю. Коли хтось із клієнтів убивчого відділу обертається проти вбивчого відділу, правила гри міняються. Це расизм. Це атака на кожного з нас.

Жетон розчистив мені шлях крізь натовп поліції біля входу. Потрібно буде допитати домовласницю, яка могла бачити Дженніфер однією з останніх чи навіть виявитися свідком. Мені у спину світив відбитим сонцем гладкий місяць. А втім, навіть в Італії поліція не розводить сантиментів через повню. Всі знають, що в такі ночі злочинність зростає на двадцять п'ять або й усі тридцять п'ять відсотків. А візьми повний місяць у п'ятницю — і ось тобі двогодинні черги в кабінетах невідкладної допомоги та повний аншлаг у травмпунктах.

При вході до квартири Дженніфер мене зустрів Сілвера. Сілвера. Ще коли ми працювали разом, нам не раз доводилось бувати в таких місцях. Та цього разу все було інакше.

— Боже мій, Майк.

— Де вона?

— У спальні.

— Ти вже закінчив? Чекай, нічого не кажи. Я зайду.

Шлях до спальні пролягав через вітальню. Я знала, куди йти. Бо й раніше сюди заїжджала, разів із десять за останні роки п'ять: то привозила щось для полковника Тома, то підвозила Дженніфер на бейсбол, чи на пляжну вечірку, чи на роботу. Раз або два вона була з Трейдером. І хоч наші стосунки zde-

більшого були пов'язані з роботою, ми теревенили в машині, як подружки. Коли я перетнула вітальню і вже збиралася зайти до спальні, мені раптом згадалася вечірка дворічної давності — вечірка, яку влаштував Овермарс із нагоди службового підвищення. Я тоді відчула на собі погляд Дженніфер: вона всміхалася, тримаючи в руці келих вина, із якого пригублювала цілий вечір. (Усі, крім мене, звісно, напилися в зюзьку.) Я тоді ще подумала: і дав же Бог комусь талант бути щасливою! Її переповнювала вдячність. Мені цистерну віскі треба осушити, щоб я так світилася, а вона наче сяяла зсередини всього від неповного келишка білого.

Я зайшла до спальні й зачинила за собою двері.

Ось як це робиться. Повільно обходиш кімнату. Спершу по краю. Тіло — наостанок. Точніше, те місце, де воно мало бути. Інтуїція повела мене до ліжка, та Дженніфер *мієї* миті сиділа на стільці. У кутку, правіше. Далі: запнуті наполовину штори (щоб місяць не світив), упорядкований туалетний столик, зім'яті простирадла, ледь відчутний запах пристрасті. В ногах у неї — стара наволочка з чорними плямами й сплющена бляшана банка.

Я вже казала, що мені не звикати до вигляду мерців. Але мене кинуло в жар, коли я побачила

Дженніфер Роквелл, її пещену голизну, її очі, дотепер вологі, і вираз якогось дитячого здивування в них. Не сильне, легке здивування, ніби вона знайшла щось, що давно згубила і вже не сподівалася знайти. І не зовсім оголена. Вона зробила це в рушнику, намотаному тюрбаном на голову, як роблять, сушачи помите волосся. Але тепер, звичайно, цей рушник був весь промоклий і кривавий і здавався нестерпно важким для будь-кого із живих жінок.

Ні, я не торкалася її. Щось черкнула в нотатнику, а потім із професійною старанністю, паличками, схематично, зобразила положення тіла — ніби я знову працювала в убивчому відділі. Револьвер двадцять другого калібру лежав на підлозі рукояттю догори, обпершись на ніжку стільця. Перш ніж вийти з кімнати, я, надягнувши рукавичку, на мить вимкнула світло — і в місячному сяйві волого заблищали мертві очі. Огляд місця події нагадує газетну задачку на уважність. Знайдіть відмінності. Щось тут було не так. Тіло Дженніфер прекрасне — такому тілу можна тільки заздрити, — але щось із ним було не так. Воно було мертве.

Зайшов Сілвера — підібрати зброю. За ним прийдуть криміналісти — зняти відбитки пальців, провести потрібні заміри, усе зафіксувати. А по-

тім прийдуть медексперти, запакують тіло в мішок. І засвідчать смерть.

Суд присяжних досі не визначився щодо питання жінок у поліції. Чи може жінка тут працювати? Як довго? З іншого боку, може, вони мають рацію. Мабуть, я тільки одна з багатьох, хто так вляпався. Скажімо, нью-йоркська поліція на п'ятнадцять відсотків складається з жінок. І по всій країні жінки-детективи показують блискучі результати, роблять висококласну роботу. Але я думаю, що це напевне якісь дуже, дуже виняткові дами. Ще працюючи в убивчому відділі, я часто казала собі: «Йди звідси, дівчинко. Ніхто тебе не стане зупиняти. Просто тікай». Розслідування вбивств — чоловіча робота. Чоловіки їх скоюють — нехай чоловіки їх розгрібають, нехай чоловіки сушать мізки, нехай чоловіки ведуть слідство. Бо чоловіки люблять насильство. Жінки, можна сказати, туди майже не ліпляться, хіба що як жертви, убиті горем родички чи свідки. Десять-дванадцять років тому, коли під кінець першого терміну Рейгана пішла гонка озброєнь і ядерна загроза не виходила людям із голови, мені здавалося, що насувається всесвітня бійня і диспетчер викличе мене по рації, щоб

тривожно сповістити про п'ять мільярдів загиблих. «Усі мертві, крім вас і мене». Люди при здоровому глузді й добрій пам'яті, схилившись над столами, розробляли превентивні плани *загального знищення*. І я тоді питала вголос: «А де жінки?» А де *були* жінки? І я скажу вам: вони були свідками. Ті скуйовджені дамочки-пацифістки в наметах під базою Грінем-Коммон, Англія, доводили військових до сказу своєю присутністю і своїми вбивчими поглядами — але залишалися свідками. Натурально, усі ядерні причандали, ядерна машина були прерогативою суто чоловіків. Убивство — справа чоловіча.

Але якщо є один момент у роботі вбивчого відділу, який жінкам дається в тисячу разів краще, ніж чоловікам, то це сповіщення про смерть. Жінки добре це вміють — м'яко подати сумну звістку. Чоловіки пасуть тут задніх, бо почуття в них завжди в загоні. Вони постійно змушені *лицедіяти*, коли доставляють с. п. с., ото ж і проголошують новину, немов священники чи глашатаї, чи то взагалі беземоційно, наче їм пороблено, ніби пункт за пунктом зачитуючи текст контракту чи оголошуючи рахунок у боулінг-клубі. Потім, коли справу вже наполовину зроблено, до них щось починає доходити і їм стає зле. Я навіч бачила, як вибухали

реготом патрульні, приносячи якомусь небораці звістку про задавлену вантажівкою дружину. В такі хвилини чоловіки зазвичай усвідомлюють увесь абсурд ситуації, тому й стається всяке. Тож я би сказала, що жінка одразу відчуває весь трагізм, і після цього оповіщення для неї — річ важка, але не сказати, що неприродна. Часом, звісно, *адресати* вибухають реготом, — мабуть, таким нестерпним виявляється горе. Ти просто втягуєшся в рутину з назвою «мій сумний обов'язок», і вони будять сусідів о третій годині ночі, щоб улаштувати поминки.

Ну, сьогодні такого не буде.

Будинок Роквеллів розташований у північно-західному передмісті при дорозі на Блекторн. Двадцять хвилин їзди. Я залишила Джонні Макатича в машині та пішла до задніх дверей дому, як робила звичайно, заїжджаючи до полковника. Обійшла дім, зупинилася. Затоптала бичок. Перевела подих. І побачила їх — крізь вітражне вікно та й на кухні — Міріам і полковника Тома. Вони танцювали. Танцювали твіст, повільно, ледь згинаючи в колінах ноги, під розв'язний спів саксофона, плавно рухаючись по кімнаті. Дзенькнули келихи. Червоне. У небі пульсував повний місяць, і хмари, крізь які він линув, належали радше не нам, а йому. Еге ж, роман-

тично-незабутня ніч. Ця краса — невіддільна частина моєї історії. В обрамленні віконних плетив ніби навмисно для мене розгорталося дійство: сорок років разом, а бажання — мов той порох у порохівницях. У ніч, таку приємну й схожу на день.

Коли приносиш страшну звістку (як-от я тепер), це має і фізичні наслідки. Тіло твоє напружене до краю. Воно відчуває свою значущість. Стає сильним, бо несе страшну правду. Можете думати про неї що завгодно, але це таки правда. Куди вже *правдивіше*.

Я легенько постукала в скло задніх дверей.

Полковник Том обернувся на звук. Зрадив, побачивши мене. Навіть не думав хмуритись од страху, що я їм зіпсую такий чудовий вечір. Та щойно він одчинив двері, як я відчула, що міняюся на виду. І я вже знала, що він думає. Він думав, що я знову взялася за старе. Розв'язала, коротше.

— Майк, Боже мій! З тобою все гаразд?

А я кажу:

— Полковнику Томе. Міріам.

Та Міріам тікала з мого поля зору. Випадала з нього з прискоренням вільного падіння, десять метрів на секунду в квадраті.

— Ви сьогодні втратили дочку. Ви втратили свою Дженніфер.

А він і далі наче намагався всміхнутися. Тільки тепер це мала бути усмішка благальна. Спочатку в них народився Девід, через рік — Єгошуа. А потім, ще через п'ятнадцять років, — Дженніфер.

— Так, Дженніфер не стало, — сказала я. — Самогубство.

— Що за дурниці...

— Полковнику Томе, ви знаєте, я вас люблю й ніколи не сказала б вам неправди. Та схоже, сер, що ваша дівчинка вкоротила собі віку. Вона пішла на це. Пішла.

Вони накинули плащі, і ми поїхали в місто. Міріам залишилася в машині з Джонні Маком. У морзі на перетині Беттері й Джефф полковник Том провів упізнання, спираючись на двері холодильника.

Олтан О'Бой мав їхати на схід, у кампус. Він віз новину для Трейдера Фолкнера.

5 березня

Сьогодні вранці я прокинулась — і Дженніфер стояла в ногах мого ліжка. Вона чекала, поки я розплющу очі. Я зиркнула на неї — вона щезла.

Одразу після смерті привид померлого, мабуть, розпадається на кілька привидів. І, певна річ, роботи

тут багато. Бо йому слід побувати в багатьох опочивальнях, постояти над багатьма сплячими.

І декого з тих сплячих, — може, двох, може, трьох — мерці ніколи більше не покинуть.

6 березня

По вівторках у мене нічне чергування. Тому вдень я зазвичай буваю в «Ледбеттері». Одягнена в темно-сірий брючний костюм, сиджу в своєму кабінеті на вісімнадцятому поверсі над тим місцем, де Вільмот впирається в Грейндж. Я тут працюю за сумісництвом консультанткою з безпеки, і коли мій стаж досягне обов'язкової позначки в двадцять п'ять років, я матиму повне право йти з роботи раніше на годину, а то й більше. Служу від 7 вересня 1974 року. Моя пенсія вже наступає на п'яти й усе принохується: чи достигла я?

Подзвонили з прохідної, сказали, що до мене відвідувач: полковник Роквелл. По правді кажучи, я здивувалася, що він не вдома. Як я розуміла, хлопці з Чикаго вже приїхали, і слухавку з телефона було знято. Роквелли хотіли докопатися до суті.

Я відклала схему охоронної сигналізації, яку саме вивчала, підправила макіяж. Тоді зв'язалася

телефоном із Ліндою й попросила її зустріти полковника коло ліфта й провести до мене.

Він зайшов.

— Доброго дня, полковнику.

Я рушила йому назустріч, але він, схоже, вирішив, що обійдеться без моїх обіймів, а коли я стягувала з нього плащ, його підборіддя мало не торкалося грудей. Не підіймаючи голови, він опустився в шкіряне крісло. Я повернулася на місце за своїм столом і сказала:

— Як ви там, полковнику? Дорогий...

Він знизав плечима. Повільно зітхнув. Звів очі. І я побачила те, що рідко бачиш у людей, убитих горем. Паніку. Первісну паніку, паніку істоти нерозумної, у його очах. Вона збудила в моїй уяві образ кролика, застиглого перед удавом. Мене раптом теж охопила паніка. Я подумала: «Він живе в кошмарному сні, і я теж. Що робити, якщо він завіє? Завити й собі? Усі завиємо?»

— Як Міріам?

— Мовчить, — сказав полковник після паузи.

Я зачекала.

— Не поспішайте, полковнику, — сказала я. І подумала, що було б незле зайнятися чимось заспокійливим і не дуже серйозним. Скажімо, розібрати

рахунки. — Хочете — поговоримо, а хочете — по-
мовчимо. Як скажете.

Коли я служила в убивчому відділі, Том Роквелл був у нас начальником відділення. Це було ще до того, як він, образно кажучи, зайшов у швидкохідний персональний ліфт і натиснув на кнопку з написом «Пентхаус». Упродовж десяти років він став спочатку командиром зміни в чині лейтенанта, пізніше, уже капітаном, очолив відділ злочинів проти особистості, а відтак, дослужившись до полковника, став головою нашого управління. Зараз він не полісмен, а велика шишка в політиці: ворочає статистикою та бюджетом, підтримує зв'язки з громадськістю. Він міг стати заступником комісара з питань операцій. Господи, та він мером міг стати. «То суцільне змагання, хто глибше лизне, — зізнався якимось він мені. — Знаєш, ким я там став? Я більше не коп. А базікало». І ось тепер полковник Том, базікало, сидів у мене в кабінеті, принишклий, наче миша.

— Майк. Там щось нечисто.

Я знову витримала паузу.

— Щось не те.

— У мене таке саме відчуття, — сказала я.

Дипломатична відповідь, та він уп'явся в мене чіпким поглядом.

— Ти щось знаєш, Майк? Не як подруга. Як поліція.

— Як поліція? Як поліція я мушу сказати, полковнику Томе, що це, мабуть, таки самогубство. Але міг бути й нещасний випадок. Там були ганчірка і бляшанка. Як ви гадаєте, могла Дженніфер його чистити, і...

Полковник аж здригнувся. І, звісно, я все зрозуміла. Авжеж. Що можна робити в роті револьвером 22-го калібру? Хіба що пробувати, який він на смак. Щоб відчутти смак смерті. Й ось тоді вона...

— Це Трейдер, — вимовив полковник. — Точно Трейдер.

Я мусила перетравити ці слова. Нехай. Припустімо. Часом і справді так буває, що ніби очевидне самогубство, як глянути уважніше, виявляється вбивством. І ви це просікаєте за пару секунд. Уявімо, що ви десь у Дестрі чи Оксвіллі. В суботу о десятій вечора якийсь чорний укурюк розряджає у свою милу дробовик. На ній не залишається живого місця, а його тим часом накриває, і він народжує геніальний план: обставити все так, неначе то *вона* себе... І він стирає зі зброї свої пальчики, садовить убиту на ліжко чи куди там іще. Дехто особливо вигадливий може нашкрябати передсмертну записку. Колись одна така записка прикрашала нашу

дошку оголошень: «Пращавай жарстокий світ». «Ой, Марвісе, яка в тебе трагедія, — співчуваємо ми тому Марвісу, приїхавши після його дзвінка. — Що ж тут сталося?» А Марвіс каже: «В неї була... та, як її... депресія». І непомітно ушивається з кімнати. Він зробив свою справу... Тепер йому тут нічого ловити. І тоді надходить наша черга. Оглядаємо труп: навколо рани — ані опіку пороховими газами, ані слідів пижа. Бризки крові не на тій подушці, на якій сидить кохана Марвіса. І навіть не на тій стіні, що біля неї. А на зовсім іншій. І ви чешете такі по Марвісову душу, а той уже на кухні: в одній руці пакетик із дозою, у другій — розігріта ложка. «Убивство — раз. Героїн — два. Все ясно, Марвісе. Швидко вдягнувся й пішов! Із нами в управління. Це ти отой лайнюк, що вкоротив їй віку. І на додачу виродок. Дійшло?» Убивство, виряджене в шати самогубства. У сімдесят сьомому кварталі таких вилупків — хоч греблю гати. А в нас — нівроку мудрий Трейдер Фолкнер, учений, університетський викладач, який веде заняття з філософії науки. *То й що!* Мудрих убивств не буває. То все повна туфта. Воно таке все... нице. І так, то все професор наробив. Тут і думати нічого! Хіба є щось тупіше за вбивство? Убивця виходить сухим із води, коли

йому щастить або коли він битий жак. Якщо жертва більш-менш молода й не має серйозних проблем зі здоров'ям, а спосіб убивства жорстокий, запам'ятайте, що таке вбивство (або самогубство) можливе тільки в телевізорі, де роль крові грає кетчуп. І будьте певні: якщо самогубство насправді вбивство, ми докопаємося до цього, тут без варіантів. Нам, поліції, вигідно, щоб це було вбивство. Адже розкрите вбивство означає відгули, премії, подяки від начальства. А самогубство — дуля вам, а не премія.

«Це не я, — майнула думка. — Це не я тут сиджу. Мене тут взагалі немає».

— Трейдер?

— Трейдер. Він був там, Майк. Він останній бачив її живою. Я не кажу, що він... Але це Трейдер. Він мав на неї вплив. Це Трейдер.

— Чому?

— *А хто ще?*

Я відкинулася на спинку, немов відсунулася від цієї думки. Але полковник напруженим голосом вів далі:

— Виправ мене, якщо я помиляюся. Чи знала ти когось, хто був щасливіший за Дженніфер? Чи врівноваженіший? Вона... вона була *сонячна*.

— Ні, ви не помиляєтесь, полковнику. Але ви не можете бачити всього. Чи нам із вами не знати, скільки у світі болю?

— Які там болі... — Голос полковника осікся, він злякано гикнув. І я подумала: напевне, уявляє, як вона померла. Кілька разів так гикнувши, він проковтнув клубок у горлі. — Біль. Чому вона була гола, Майк? Дженніфер. Міс Скромність. Яка ніколи навіть бікіні не надягала. З її фігурою.

— Вибачте, сер, хіба цю справу вже не розслідують? Сілвера? Так?

— Я зупинив її, Майк. Розслідування призупинено. Бо хочу попросити тебе про одну річ.

Телебачення й усе таке інше страшно вплинуло на злочинців. Воно озброїло їх *стилем*. І ще те саме телебачення на віки вічні занапостило суд присяжних. І американських юристів. І до нас, до поліції, дотягнулося. Жодну іншу професію не розцяцьковували вигадками так, як нашу. В моєму арсеналі було кілька гучних заготовок. На кшталт: «Я була проти, щойно ви зайшли у двері. Тепер я ще інтенсивніше проти»¹. Але я розмов-

¹ Вільна цитата з фільму «Той, що біжить по лезу» 1982 року. (Тут і далі прим. ред.)

Літературно-художнє видання

EMIC Мартін
Нічний потяг
Роман

Головний редактор *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *В. В. Пасічна*
Художній редактор *Ю. О. Дзекунова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *А. В. Альошичева*

Підписано до друку 06.07.2021. Формат 70x100/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Adonis». Ум. друк. арк. 9,03.
Наклад 1000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р. www.unisoft.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

UNISOFT

- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
 - на сайті Клубу: **bookclub.ua**
 - у мережі фірмових магазинів див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом
- Надсилається безоплатний каталог**

Для гуртових клієнтів

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

Еміс М.

E55 Нічний потяг : роман / Мартін Еміс ; перекл. з англ. А. Сагана. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 224 с.

ISBN 978-617-12-8917-8

ISBN 978-0-09-974871-7 (англ.)

Я — детектив Майк Хуліген. І я хотіла б розповісти вам про найважчу з усіх своїх справ. Усе почалося з дзвінка колеги, який повідомив, що виявлено тіло Дженніфер, доньки полковника поліції. Я знала її змалку — а тепер чула про її самогубство. Так, щаслива, успішна, заможна, красива дівчина пустила собі кулю в рот. Жахливо, подумайте ви? Ні. Жахливо те, чому вона це зробила...

УДК 821.111

Уявіть, що життя починається... зі смерті. Молодість настає після старості. Прощання передуге зустрічі. Абсурд? Ні, історія лікаря Тода Френдлі, що розгортається у зворотному напрямку: від смерті на лікарняному ліжку десь у США до нацистських концтаборів у Європі, невблаганно наближаючись до наймасштабнішого злочину Другої світової — Голокосту. От-от попіл перетвориться на людей і найжахливіший кошмар лікаря Френдлі стане реальністю. Чоловік у чорних чоботах і білому халаті... Мільйони невинних жертв... Моторошне передчуття майбутнього й усвідомлення того, що нічого не можна змінити...